

**AIKUISSOSIAALITYÖN KARTOITUS
BRYSSELIN MERIMIESKIRKOSSA**

Teija Keränen

Opinnäytetyö, syksy 2015

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Diakonisen sosiaalityön

suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakonia-
työntekijän virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Keränen, Teija. Aikuissosiaalityön kartoitus Brysselin merimieskirkossa. Oulu, syyskuu 2015. 42 s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakoniatyöntekijän virkakelpoisuus.

Työelämälähtöinen opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Brysselin merimieskirkon kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Brysselin merimieskirkon aikuissosiaalityötä. Tavoitteena tässä opinnäytetyössä oli tuottaa tietoa, jota voisi hyödyntää Brysselin merimieskirkon toiminnan kehittämisessä.

Opinnäytetyö toteutui laadullisena tutkimuksena. Aineiston keräsin haastattelemalla kolmea perhekerhon vanhempaa keväällä 2015. Haastattelut olivat yksilöhaastatteluja. Haastattelumenetelmä oli puolistrukturoitu teemahaastattelu. Saadun aineiston analysoin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Vanhemmat olivat tyytyväisiä Brysselin merimieskirkon toimintaan. Suomalaisille merimieskirkko on tärkeä paikka ja vastauksissa nousi vahvasti kiitollisuus merimieskirkon olemassaolosta. Merimieskirkkoa pidettiin matalan kynnyksen paikkana, johon on helppo tulla ja jossa on hyvä ilmapiiri. Vanhemmat toivoivat aikuisille yhteisiä kertaluontoisia tapahtumia, erityisesti viikonloppuisin. Tiedottamiseen toivottiin parannusta. Vanhempien kokemukset kirkollisista palveluista olivat vähäisiä. Vanhempien mukaan hengellinen puoli ei näy liikaa eikä häiritsevästi Brysselin merimieskirkon toiminnassa.

Jatkotutkimusaiheena opinnäytetyöni pohjalta esitän laajempaa kartoitusta miten merimieskirkon hengellisyys näyttäytyy asiakkaille.

Asiasanat: merimieskirkot, aikuissosiaalityö, hengellisyys, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Keränen, Teija. Survey of adult social work at the The Finnish Seamen's Mission, Brussels. Oulu, autumn 2015. 42 p., 2 appendices. Diaconia University of Applied Sciences, Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work, Degree: Bachelor of Social Services.

This workplace-oriented thesis was made in co-operation with The Finnish Seamen's Mission, Brussels. The aim was to survey adult social work of The Finnish Seamen's Mission, Brussels. The goal was to provide new information which could be used to develop activities in the Finnish Seamen's Mission.

The thesis was implemented as a qualitative research. The material was collected by interviews of three parents attending a family group in spring 2015. The interviews were individual interviews. The interview method used was a half-structured theme interview. The data were analysed by inductive content analysis.

According to the parents, they were satisfied with the activities of Finnish Seamen's Mission. For Finnish people, Seamen's Mission is an important place. According to the results, there was a strong gratitude for the existence of seamen's mission. Seamen's Mission is kept as a low-threshold place which is easy to reach and has a good atmosphere. Parents hope that they could have more shared one-time events for adults, especially on weekends. They hoped for improved information. Parents experienced that ecclesiastical services were minimal. According to the parents, the spiritual side of Seamen's Mission is not shown too much and does not interfere with activities of the Brussels Seamen's Mission.

As further research on the basis of the thesis, it is suggested a more extensive mapping of how the Seamen's mission's spirituality appears to the clients.

Keywords: The Finnish Seamen's Missions, adult social work, spirituality, qualitative research

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 MERIMIESKIRKKO RY	7
2.1 Organisaation kuvaus	7
2.2 Brysselin merimieskirkko	8
3 AIKUISSOSIAALITYÖ MERIMIESKIRKOSSA	10
3.1 Aikuissosiaalityö	10
3.2 Aikuissosiaalityö Brysselin merimieskirkossa.....	11
4 MERIMIESKIRKON KIRKOLLINEN TYÖ	14
4.1 Kirkolliset toiminnot ja hengellinen työ	14
4.2 Arjen pyhyys	15
5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET ..	17
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	18
6.1 Laadullinen lähestymistapa.....	18
6.2 Teemahaastattelu.....	19
6.3 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi.....	20
7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	22
7.1 Palveluiden arviointi	22
7.2 Palveluiden kehittäminen	24
7.3 Merimieskirkon kirkolliset palvelut.....	27
8 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	28
9 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	29
9.1 Opinnäytetyön eettisyyden arviointia	29
9.2 Opinnäytetyön luotettavuuden arviointia.....	30
10 POHDINTA	32
10.1. Tulosten tarkastelua	32

10.2 Opinnäytetyön suhde aiempiin tutkimuksiin	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	40
LIITE 1: Tiedotuskirje	40
LIITE 2: Haastattelukysymykset.....	41

1 JOHDANTO

Merimieskirkko on kohtaamisen kirkko, niin ulkomailla kuin kotimaassa. Ihmisiä kohdataan niin merimieskirkoissa, laivoilla, satamissa, kouluissa, laitoksissa ja siellä missä ihmiset ovat. Maailma muuttuu ja ihmisten tarpeetkin muuttuvat. Tästä syystä on tärkeää välillä kartoittaa ihmisten toiveita ja tarpeita.

Tämän opinnäytetyön, aikuissosiaalityön kartoittaminen Brysselin merimieskirkossa, idea lähti Brysselin merimieskirkosta käsin. Toiveena oli aikuisten toiminnan lisääminen vaikka paljon oli jo kokeiltu. Monet toiminnat eivät olleet saaneet niin sanotusti tulta alleen. Lähdin kartoittamaan aikuissosiaalityötä ensimmäisenä siitä, mitä mieltä haastateltavat olivat tämän hetkisistä palveluista. Toiseksi halusin selvittää, mitä palveluja aikuiset toivovat. Lisäksi kartoitin, mitä kokemuksia haastateltavilla oli merimieskirkon kirkollisista toiminnoista. Aineiston keräsin haastattelemalla kolmea perhekerhon vanhempaa keväällä 2015 Brysselissä Belgiassa. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voitaisiin hyödyntää Brysselin merimieskirkon toiminnan kehittämisessä.

Tässä opinnäytetyössä olen hyödyntänyt soveltuvien osien aiempaa opinnäytetyötäni lasten näkemyksiä aikuisuudesta (Keränen 2012). Opinnäytetyö kuului Sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan virkakelpoisuus opintoihin. Aikaisempaa opinnäytetyötä voi hyödyntää mm. teoria-osaa, tutkimusmenetelmäosaa ja opinnäytetyön kokonaisuutta (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2012). Tässä opinnäytetyössä käytin samaa tutkimusmenetelmää kuin edellisessä opinnäytetyössä eli laadullista haastattelututkimusta. Lasten näkemyksiä aikuisuudesta opinnäytetyössä haastattelin lapsia, tässä kyseisessä opinnäytetyössä haastattelin aikuisia. Tämä opinnäytetyö on osa diakoniatyöntekijän virkakelpoisuus opintojani.

2 MERIMIESKIRKKO RY

2.1 Organisaation kuvaus

Suomen Merimieskirkko on perustettu vuonna 1875. Toiminnan tarkoituksena on ollut alusta asti tukea kotimaasta kauaksi lähteneitä merenkulkijoita ja siirtolaisia sekä auttaa ulkomailla vaikeuksiin joutuneita maanmiehiä. Toiminnan perusajatus on vieraanvaraisuus, kohtaaminen, läsnäolo, kristillinen identiteetti, merellinen henki ja avoimuus. (Suomen merimieskirkko i.a. a.)

Kotimaan merimieskirjoilla vierailee vuosittain tuhansia ulkomaalaisia merenkulkijoita yli 50 eri maasta. Merimieskirjoja on Suomessa kahdeksalla paikkakunnalla. Merimieskirkolla on toimipaikkoja seitsemässä eri maassa Euroopassa. Merimieskirkot edustavat ja esittelevät kotimaata ja kulttuuria niin etäsuomalaisille kuin kaikille Suomen ystäville ja suomalaisuudesta kiinnostuneille. Suomen Merimieskirkko on johtava laivoilla toteutettavan lähityöskentelyn toteuttaja koko maailmassa. (Suomen merimieskirkko i.a a.)

Merimieskirkko toimii yhdistyspohjalta. Suomen Merimieskirkko ry:n äänivaltaisia jäseniä ovat jäsenyhdistykset, henkilöjäsenet ja seurakuntajäsenet. Korkeimmat päättävät elimet ovat Suomen merimieskirkon ry:n tilinpäätöskokous ja vaalikokous, joka valitsee hallituksen, jossa on 12 jäsentä. Hallitus ratkaisee asiat, joilla on strategista merkitystä. Hallituksen kokouksia valmistelee työvaliokunta (3-6 jäsentä). Talousvaliokunta valmistelee laajakantoiset talousasiat työvaliokunnalle. (Suomen merimieskirkko i.a. a.)

Merimieskirkon rahoitus on erilainen kuin Suomen evankelis-luterilaisen kirkon. Merimieskirkon rahoitus perustuu yksityisten ihmisten ja yhteisöjen tukeen ja lahjoituksiin. Lahjoitukset ovat kokonaistuloista noin 18 %. Merimieskirkot saavat pääsääntöisesti rahoitusta omien myyjäisten ja kauppojen tuotoista. 31 % tuloista tulee kanttiini, basaa-ri, majoitus, jäsenmaksu- ja sijoitustuloista sekä 19 % tulee kolehdeista ja merimieskirkkopiireistä. Valtion ja raha-automaattiyhdistys (RAY) toiminta-avustus on noin 12 %. Seurakunnat Suomesta avustavat noin 16 %. Evankelis-luterilaisen kirkon toiminta-

avustus on 4 %. Merimieskirkko ei saa suoraan rahoitusta kirkollisverotuotoista, vaan toiminta-avustus tulee kirkon keskushallinnolta. Pieni tuki tulee merenkulku- ja kuljetusalan yrityksiltä ja järjestöiltä. Tämä kohdennetaan laivatyöhön sekä raskaan liikenteen kuljettajien parissa tehtävään työhön. Tuloja käytetään muun muassa kiinteistöjen kunnossapitoon sekä liiketoimintaan ja palveluiden ylläpitoon. Varainhankinta ei ole kirkon toiminnan päämäärä, vaan sen tarkoitus on turvata kirkon toimintaedellytykset. (Suomen merimieskirkko i.a. a.) Rahoitusmallin takia monissa merimieskirkon ryhmissä on pieni osallistumismaksu, esimerkiksi perhekerhoissa.

Merimieskirkon arvoja ovat kristillisuus, diakonisuus, ekumeenisuus, yhteisöllisyys, läsnäolo, avoimuus ja dynaamisuus. Merimieskirkon missio on olla liikkuvien ihmisten kirkko. Merimieskirkon visio on, että merimieskirkko kestää talouden myrskyissä, panostaa osaavaan ja sitoutuneeseen henkilöstöön ja keskittyy elinvoimaisiin toimintoihinsa. (Suomen merimieskirkko ry käsikirja 2012; Suomen merimieskirkko i.a. a.)

2.2 Brysselin merimieskirkko

Brysselin merimieskirkko kuuluu Benelux maiden merimieskirkkoihin. Benelux maissa on kaksi merimieskirkkoa: Brysselin merimieskirkko Belgiassa ja Rotterdamin merimieskirkko Hollannissa. (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. a) 110 vuotta palvellut Antwerpenin merimieskirkko Belgiassa sulki ovensa lopullisesti syksyllä 2015. Merimieskirkon työ merenkulkijoiden parissa Antwerpenissa jatkuu yhteistyökumppaneiden eli muiden merimieslähetysten tiloissa. (Suomen merimieskirkko 2015 a.) Luxembourgiin ei ole toimipaikkaa mutta merimieskirkkotyötä tekee palkkiotoimisesti suomalainen pappi (Jarmo Karjalainen, henkilökohtainen tiedonanto 10.2.2015).

Brysselin merimieskirkko sijaitsee EU-alueella. Tiloissa on Suomi-kauppa, kahvila, sauna, kirjasto ja kokoontumistiloja. Kirkossa järjestetään monenlaista toimintaa erikäisille asiakkaille. Jumalanpalveluksia järjestetään kaksi kertaa kuussa, lähellä merimieskirkkoa sijaitsevassa Ylönousemuksen kappelissa (Suomen merimieskirkko i.a b). Merimieskirkko on auki tiistaista perjantaihin klo 12–19 sekä lauantaina ja sunnuntaina klo 12–18 (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. a).

Belgiassa asuu noin 5000 suomalaista (Suomen merimieskirkko 2014). EU:n myötä Brysseliin on kotiutunut eripituisiksi ajanjaksoiksi suuri joukko suomalaisia eri alojen ammattilaisia ja heidän perheitään. Myös kulttuuri, matkailu, liike-elämä ja opiskelu tuovat suomalaisia Belgiaan. (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. a.)

Merimieskirkon työn kolmijako on kaupallinen työ, sosiaaliset palvelut ja kirkolliset palvelut. Merimieskirkkotyö on kristillistä, kaupallista, sosiaalista, kulttuurillista, diakonista ja kansainvälistä työtä. Työ tehdään Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kanssa ja sen tunnustuksen mukaisesti ekumeenisessa yhteistyössä kansainvälisten sisarjärjestöjen ja paikallisten kirkkojen kanssa. Yhteistyökumppaneita ovat suurlähetystö, Suomi-klubi, paikalliset koulut kuten Eurooppa-koulu sekä kotimaan oppilaitokset, pohjoismaiset merimieskirkot sekä paikalliset protestanttiset ja katoliset kirkot. (Jarmo Karjalainen, henkilökohtainen tiedonanto 23.2.2015.)

Brysselin merimieskirkossa toimii kaksi tiimiä, palvelunohjaustiimi ja sosiaalityöntiimi. Palvelunohjaustiimiin kuuluu palveluvastaava, emäntä ja kaksi periodiassistenttia. Sosiaalityön tiimiin kuuluu johtava sosiaalikirjuri ja sosiaalityön periodiassistentti. Brysselissä toimii myös osa-aikainen kiinteistötyöntekijä. Brysselin merimieskirkon johtaja toimii koko Benelux-maiden kirkon johtajana. (Piia Lännpää-De La Cruz, henkilökohtainen tiedonanto 10.2.2015.)

Merimieskirkko tiedottaa toiminnasta ja tapahtumista Majakka lehden, sähköisen uutiskirjeen, omien internetsivujen ja Brysselin merimieskirkko facebook sivujen kautta. Kirkon viestinnän tavoite on olla yhteisöllistä ja vuorovaikutteista. Kirkko tarvitsee edelleen perinteisiä viestinnän ja vaikuttamisen kanavia; sosiaalinen media tarjoaa uuden, nimensä mukaisesti yhteisöllisen viestintä- ja vaikuttamiskanavan. Sosiaalinen media on tärkeä osa tämän päivän ihmisten elämää. (Helosvuori 2012, 178–179.)

3 AIKUISSOSIAALITYÖ MERIMIESKIRKOSSA

3.1 Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön tila on monella tapaa ajankohtainen ja keskustelun kohteena, vaikka aikuissosiaalityötä on tehty niin kauan kuin auttamis- ja sosiaalityötä on tehty. Aikuissosiaalityön määrittäminen ei ole yksiselitteinen tehtävä. Kunnallisissa sosiaalipalveluissa palveluja on ryhdytty kehittämään ja tuottamaan 2000-luvulla elämänkaarimallin mukaisesti. Näin ollen lastensuojelun ja gerontologisen sosiaalityön väliin jäävää aluetta voi laajassa mielessä nimittää aikuissosiaalityöksi. (Kananaja, Lähteinen & Marjamäki 2011, 211.) Aikuissosiaalityöstä tai kuntouttavasta työstä voidaan myös puhua, kun ei haluta puhua köyhien ja syrjäytyneiden kanssa tehtävästä sosiaalityöstä (Nummela 2011, 23; Mäntysaari 2006, 117). Tämä edellinen määritelmä sopii pääsääntöisesti hyvin merimieskirkon aikuissosiaalityön asiakkaisiin.

Aikuisten palveluihin ja aikuissosiaalityöhön liittyvä toimintojen ja toimijoiden kirjo on melkoinen. Samoin on nähtävissä eriytymiskehitystä: sosiaalityötä toteutetaan kuntien sosiaalitoimistojen lisäksi julkisissa erityispalveluissa, sosiaalisissa järjestöissä ja diakoniatyössä. (Kananaja ym. 2011, 211.) Järjestölähtöistä auttamista ovat esimerkiksi erilaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä ryhmätoiminnat, joiden tavoitteena on vahvistaa ihmisten toimintakykyä ja edistää itsenäistä selviytymistä. Auttamistyön yhtenä keskeisenä resurssina on usein vertaistuki ja se toimii usein vapaaehtoistyöntekijöiden voimin. Tämänkaltaisen auttamistyön kehittäminen, mahdollistaminen ja organisointi vaativat kuitenkin myös ammatillista osaamista. Sosiaalityö onkin löytänyt paikkansa järjestölähtöisessä auttamisessa juuri tällaisessa roolissa. (Juhila 2008, 38–39.)

Ennaltaehkäisevän työn tehtävänä on hyvinvoinnin riskitekijöiden lieventäminen tai poistaminen ennen kuin ne aiheuttavat hyvinvoinnin vajetta tai huono-osaisuutta. Keskeistä tässä on yhteisvastuun periaate. Hyvinvointiin ja terveyteen liittyvä vastuu kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi muillekin toimijoille. (Kananaja ym. 2011, 152.)

Matala kynnyks on puhekielessä usein käytetty ilmaisu, metafora, jonka avulla kuvataan helppoa pääsyä tai vaivatonta ryhtymistä johonkin (Törmä 2009). Matalan kynnyksen

palveluiden tavoitteena on, että kynnyks hakeutua palveluihin olisi mahdollisimman alhainen. Määritelmä on monimerkityksinen, mutta käytännössä matalan kynnyksen palveluja määrittävät toiminnan sisältö ja asiakaskunta. Matalan kynnyksen palveluiden peruspiirteitä ja periaatteita on spontaaninen ja omaehtoinen asiointi, aukioloajat on pidennetty ja sovitettu kohderyhmien tarpeisiin, palveluissa korostetaan voimakkaammin asiakkaan arvostamista ja omaa tahtoa sekä palveluissa pyritään monien eri palveluiden yhdistämiseen. Matalan kynnyksen palvelut ovat monella tavalla yhteydessä sosiaaliseen osallisuuteen. Palveluja ovat esimerkiksi perhekahvilat, jotka tukevat lapsiperheitä eri kehitysvaiheissa. (Leemann & Hämäläinen, 2015.)

3.2 Aikuissosiaalityö Brysselin merimieskirkossa

Merimieskirkko on kaikkien liikkuvien suomalaisten kohtaamispaikka. Vuonna 2013 kohtaamisia oli noin 270 000 kertaa. Näistä kohtaamisista valtaosa tapahtui matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa merimieskirkon kahviloissa. Merimieskirkon sosiaalityön päätavoitteena on ulkomailla asuvien ja liikkuvien suomalaisten psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin lisääminen sekä ylläpitäminen. (Karjalainen 2015.) Käytännössä tämä tapahtuu tarjoamalla tukea, neuvontaa ja palveluja omalla äidinkielellä. (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. c). Painopiste on ehkäisevässä työssä, jota toteutetaan pääsääntöisesti järjestämällä erilaista toimintaa kohderyhmän mukaan (Karjalainen 2015).

Merimieskirkon sosiaalityö jaetaan kuuteen eri osa-alueeseen:

1. Ennaltaehkäisevä sosiaalityö tapahtuu mm. kerhojen, piirien, ryhmien, retkien, leirien, koulutusten ja kurssitoiminnan kautta.
2. Kokoava sosiaalityö toteutuu pääsääntöisesti matalan kynnyksen kohtaamispaikassa (esim. kahvila) ja liikkuvissa tapahtumissa.
3. Liikkuva sosiaalityö tarkoittaa muualla kuin toimipisteissä tapahtuvaa toimintaa. Näitä ovat mm. koti-, koulu-, virasto- ja laitospöyryt, aluetapaamiset sekä työ merenkulkijoiden ja raskaanliikenteen kuljettajien parissa.
4. Kriisityö liittyy laajempaan kriisivalmiusverkostoon, työntekijöillä on riittävä valmius vastata akuutin tilanteen asettamiin haasteisiin.

5. Korjaava sosiaalityö keskittyy akuutin ongelman tai tilanteen korjaamiseen tai intervention toteuttamiseen. Näitä ovat mm. työskentely päihdeongelman, yksilön kriisien, kasvatuskysymysten tms. kanssa.

6. Hallinnolliseen työhön kuuluvat säännölliset tiimi- ja työntekijäkokoukset, raportointi, tilastointi, työaikasiunnittelu ja – seuranta, toiminnan arviointi, viestintä ja markkinointi sekä yhteistyöverkostot. (Karjalainen 2015.)

Brysselin merimieskirkossa järjestetään toimintaa myös erityisesti aikuisille. Kaksi kertaa kuussa on miesten ja naisten saunavuorot. Neulekahvila ja Belgian Martat kokoontuvat Brysselin merimieskirkon tiloissa. (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. d.) Nuorten aikuisten illoissa tapaavat au pairit, harjoittelijat ja opiskelijat sekä muut Belgiassa asuvat nuoret aikuiset. Illoissa vaihdetaan kuulumisia ja tavataan samassa elämäntilanteessa olevia. (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. e.) Merimieskirkko tekee myös tärkeää perhetyötä. Perheet ja pariskunnat voivat kääntyä merimieskirkon työntekijöiden puoleen erilaisissa parisuhteeseen ja perhe-elämään liittyvissä kysymyksissä. Tarpeen mukaan voidaan sopia kertatapaamisesta tai pidemmästä prosessista. (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. f.)

Lapsi ja perhetyö eivät ole suoranaista aikuissosiaalityötä mutta ne ovat paikkoja, jossa myös aikuiset kohtaavat toisiaan. Esimerkiksi perhekerho joka kokoontuu kaksi kertaa viikossa, on hyvin suosittu toimintamuoto Brysselin merimieskirkossa. Muskarissa kohtaavat aikuiset ja lapset, musiikin ja leikin keskellä (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. f).

Merimieskirkon sosiaalityön vaikutukset on huomioitu erityisesti vuonna 2015. RAY myöntää vuosittain kolmelle avustusta saaneelle järjestölle Vaikuttavaa! -tunnustus-palkinnon yhteiskunnallisesti vaikuttavasta ja tuloksekkaasta järjestötoiminnasta. Yksi näistä vuoden 2015 RAY:n Vaikuttavaa! -tunnustus-palkinnot saajista on Suomen Merimieskirkko ry. RAY:n avustusten seurantapäällikkö Janne Jalavan perustelut:

Lähes aina vaikuttavuus lähtee yksilön kokemuksesta, eli siitä miten järjestön kautta saatu apu ja tuki on parantanut elämänlaatua. Hyvä järjestötyö on myös lähellä vastaanottajaa, eli kynnys osallistumiseen on matala, Suomen Merimieskirkon ryhmätoimintaan osallistuu vuosittain lähes 1000 ulkosuomalaista ja matalan kynnyksen toiminnassa käy noin 9000 henkilöä. Käyntikertoja on yli 51 000. Tämän päälle järjestö tekee vielä lukemattoman tuntimäärän yksilötyötä. Lisäksi aktiivisia vapaaehtoisia on pitkälle toista sataa. Järjestön toiminta kattaa kaikenikäiset ja kaikenkokoiset. (Suomen merimieskirkko 2015 b.)

Merimieskirkon pääsihteeri Hannu Suihkosen mukaan merimieskirkon ulkomailla tehtävälle sosiaalityölle on kasvava tarve. Jalavan mukaan, ulkosuomalaisten keskuudessa ikääntyneiden osuus suhteellisesti kasvaa, muistisairaudet lisääntyvät ja omaehtoinen pärjääminen hankaloituu. (Suomen merimieskirkko 2015 b.) Sosiaalityön osalta, yksi vuoden 2015 merimieskirkon tärkeimmistä tavoitteista on lisätä työtä ikääntyneiden parissa kehittämällä uusia kohderyhmästä nousseita toimintamalleja sekä jatkaa kartoitusta vanhusten hyvinvointiin ja elämään liittyvistä tekijöistä. (Karjalainen 2015.)

4 MERIMIESKIRKON KIRKOLLINEN TYÖ

4.1 Kirkolliset toiminnot ja hengellinen työ

Ulkomailla, eri kulttuurien ja arvojen ympäröimänä, oman persoonallisuuden ja identiteetin kasvuun ja kehittymiseen liittyy keskeisenä osana myös uskonto. Meille suomalaisille, kristillinen usko, Suomen kieli ja kulttuuri ovat aina kulkeneet ”käsi kädessä”. Suomalainen identiteettimme on ainutkertainen ja kristittyinä olemme osa Kristuksen universaalia kirkkoa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. a.)

Merimieskirkko tekee Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työtä asemamaassaan, tarjoten papin palveluita ja tehden samalla kristillistä diakonia- ja sielunhoitotyötä. (Suomen merimieskirkko i.a. b). Merimieskirkon kirkollisiin palveluihin kuuluvat erilaiset kirkolliset toimitukset, jumalanpalveluselämä ja sielunhoitotyö.

Diakoniatyössä muistutetaan lähimmäisen rakkaudesta, lähimmäisen palvelusta ja yhteisestä vastuusta huono-osaisuuden lieventämisessä. Diakoniatyön asiakkaita kohdataan niin yksin kuin ryhmätilanteissa. Yksin on mahdollista puhua sellaisistakin arkaluontoisista asioista, joista puhuminen ryhmässä on mahdotonta. Diakoniatyö voi ryhmätoimintansa avulla tarjota asiakkailleen mahdollisuuden kokea yhteisöllisyyttä, mikä vuorostaan luo alueelle pohjaa keskinäiselle luottamukselle ja avunannolle. (Helin, Hillamo, Jokela 2010, 7.)

Hengellisyys on uskon käytännöllistä harjoittamista. Siihen kuuluvat muun muassa jumalanpalvelukseen osallistuminen, ehtoollisen vietto, hiljaisuus, mietiskely, yhteys toisiin uskoviin, rukoushetket ja hengellinen musiikki. Hengellisyys näkyy ihmisen elämäntavassa ja elämän tarkoituksen tulkinnoissa. (Hanhirova & Aalto 2009, 12.)

Sielunhoito on ihmisen auttamista, tukemista ja lohduttamista hänen elämänsä kaikissa vaiheissa, ilossa ja surussa, sairaudessa ja terveydessä. Auttamisen, tukemisen ja lohduttamisen lähde on Jumalan rakkaus, joka sielunhoidossa välittyy usein vuorovaikutuksena, läsnäolona, kuunteluna, kunnioittamisena. Sielunhoidon arkinen väline on keskuste-

lu, sen pyhiä välineitä ovat Jumalan sana ja ehtoollisen vietto. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. b.)

Merimieskirkkojen suomalaiset jumalanpalvelukset ovat suosittuja ja niihin poikkeaa moni, joka ei juuri tule vierailleeksi kotiseurakuntansa kirkossa. Tuttu ja turvallinen messu ulkomailla omalla kielellä antaa turvaa ja poistaa koti-ikävä. Merimieskirkon työn yhtenä tavoitteena on säilyttää ulkomailla oleskelevien seurakuntalaisten luonteva yhteys kirkkoon. (Suomen merimieskirkko i.a. c.) Brysselin merimieskirkko toimittaa kaksi kertaa kuussa jumalanpalveluksen Ylösnousemuksen kappelisissa (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. b). Merimieskirkko toimittaa tarvittaessa kirkollisia toimituksia kuten ristiäiset, rippijuhlat, kirkkohäät, kodin siunaamiset ja hautajaiset (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. g). Merimieskirkon ryhmissä voi olla hartauksia, esimerkiksi perhekerhossa on lopussa usein pieni hartaus.

Merimieskirkko pystyy tarjoamaan niin ammatillista keskusteluapua kuin vertaistukeakin. Kirkon työntekijät keskustelevat myös hengellisistä asioista. Työntekijöille voi keventää mieltä ripittäytymällä tai pyytää rukoilemaan. Pastorit tekevät sopimuksen mukaan myös sairaala- ja laitospöytäkirjoja. (Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. c.)

4.2 Arjen pyhyys

Pyhä on uskonnon peruskäsite, sekä yksityisen ihmisen ja uskonnollisen kokemuksen että teologisen ajattelun näkökulmasta. Käsitteellä ”pyhä” ilmaistaan Jumalan toisenlaisuus, hänen transsendenssinsa eli tuonpuoleisuutensa keskellä immanenssia eli tämänpuoleisuutta. Kristillisessä ajattelussa pyhää voidaan katsoa kuitenkin myös Jumalan toiminnasta käsin. Pyhyys on siis sekä Jumalan oma ominaisuus että hänen työnsä tavoite. Tässä jälkimmäisessä merkityksessä Jumalan pyhyys koskettaa myös ihmisten maailmaa. (Kotila 2003, 331.)

Brysselin merimieskirkko ei ulkoisesti näytä kirkolta. Tilat sisältävät kaupan, kahvilan, kirjaston ja kokoontumistiloja. Brysselin merimieskirkolla ei ole omaa sakraalista tilaa. Silti kun taloon menee sisällä, on kirkossa. Hartauksia on vietetty mm. kirjastossa, eikä

paikka vähennä hartauksen pyhyttä. Kuten Latvus toteaa (2014, 113.) Pyhät paikat ja Jumalan kohtaamisen huoneet löytyvät joskus yllättäen ja etsimättä. Niitä voi tulla vastaan laivalla, kirkolla, kahvilassa tai jossakin yllättävässä paikassa. Jumalanpalveluksia on vietetty laivoilla ympäri maailmaa jo 1800-luvulla (Kverndal 1986, 529). Tämä oli tarpeen erityisesti silloin, kun merenkulkijat eivät ehtineet kirkolle tai kun toiminta oli vasta alullaan, eikä sopivaa kirkkotilaa ollut vielä löytynyt (Latvus 2014, 113).

Merimieskirkossa eletään keskellä arkista ristiriitaa. Kysymys on kirkosta, mutta itse työ on arkista kahvilanpitoa, tapaamisten järjestämistä, lasten ja seniorien toimintaa tai autolla ajamista kohti kokousta, kauppaa tai laivaa. Moni olettaa kirkollisen elämän tarkoittavan hengellisyyttä, pyhää ja jotakin arkisesta elämästä erillään olevaa. Merimieskirkossa pyhää on kuitenkin tavallinen arki. (Latvus 2014, 81.) Tätä asiaa on pohtinut jo 1990-luvulla Kaarle Kalliala; mitä merimieskirkko tekee juuri siksi, että se on kirkko, ja siitä huolimatta? (Kalliala 1995, 10). Latvuksen mukaan, monen ihmisen käytännön kokemus on, että ulkomailla kirkko on helpommin lähestyttävä, ihmiskasvoisempi ja yhteisöllisempi. Tämän kokemuksen perustana ovat erityisesti vieraanvaraisuus ja matalat kynnykset kulkea sisään. (Latvus 2014, 82.)

Kallialan sanoin, merimieskirkolla kohdataan todennäköisemmin tiskillä kuin alttarilla, ennemminkin kahvi- kuin ehtoollispöydässä. Muukalainen on otettu vastaan vieraanvaraisesti, hän on ollut tervetullut sellaisenaan ja hänet on otettu vastaan sinä mikä hän on. Sama kohtaaminen on aina merimieskirkon identiteetin ja spiritualiteetin ytimessä. (Kalliala 1995, 45.)

Eräässä haastattelussa Lontoon merimieskirkossa toiminut Anna Hälli sanoi: Suomalaisuuden yhdistävän enemmän kuin Jeesus erottaa (Valomerkki 2015). Minusta tämä lause kuvaa todella hyvin merimieskirkkoa. Merimieskirkossa kaikki ovat samanarvoisia. Kuten Toivola kuvaa (Lempiäinen 2000, 112): täällä kaikki ovat samalla viivalla. Finnairen pomo, rekkakuski ja suomalainen opiskelija voivat istua samassa pöydässä ilman titteleitä, ja jokainen nauttii siitä.

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Brysselin merimieskirkon aikuissosiaalityötä. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voitaisiin hyödyntää Brysselin merimieskirkon toiminnan kehittämisessä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset olivat:

1. Mitä mieltä vanhemmat ovat Brysselin merimieskirkon toiminnasta?
2. Mitä palveluja vanhemmat toivoisivat erityisesti aikuisille?
3. Mitä kokemuksia vanhemmilla on merimieskirkon kirkollisista toiminnoista?

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tämän opinnäytetyön idea tuli työelämästä käsin. Hain syksyllä 2014 ulkomaanvaihtoon erityisesti merimieskirkkoihin. Brysselin merimieskirkko kiinnostui, kuullessaan minun suorittavan vaihdossa aikuissosiaalityön harjoittelua. Päätimme, että aikuissosiaalityön harjoittelun aikana kartoitan myös aikuissosiaalityötä merimieskirkossa. Tästä kartoituksesta tulisi opinnäytetyöni aineisto.

Brysselin merimieskirkossa oli kiinnostusta saada opiskelija, joka voisi kartoittaa mitä aikuissosiaalityö voisi Brysselissä ja Antwerpenissa olla (Piia Lännpää-De La Cruz, henkilökohtainen tiedonanto 10.10.2014). Toiveena oli, aikuisten ja ikääntyvien toiminnan lisääminen vaikka paljon oli jo kokeiltu. Monet toiminnat eivät olleet saaneet niin sanotusti tulta alleen. (Piia Lännpää-De La Cruz, henkilökohtainen tiedonanto 5.2.2015). Harjoittelun aikana olin viikoittain perhekerhoissa mukana. Päätimme, että tätä kautta voisin saada haastateltavia opinnäytetyöhöni. Lopulta kartoitus rajoittui Brysselin merimieskirkon aikuissosiaalityöhön. Opinnäytetyöni tekemiseen myönsi luvan Benelux-merimieskirkon johtaja.

6.1 Laadullinen lähestymistapa

Lähtökohtana laadullisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen. Tähän sisältyy ajatus, että todellisuus on moninainen. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2013, 161.) Näin ollen tutkimuksessa ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään kuvaamaan jotain ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään tiettyä toimintaa, antamaan teoreettisesti mielekäs tulkinta jollekin ilmiölle. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85.) Tässä opinnäytetyössä oli tavoitteena kartoittaa Brysselin merimieskirkon aikuissosiaalityötä haastatteleamalla merimieskirkon asiakkaita.

Laadullisen tutkimuksen tyypillisiä piirteitä on, että suositaan ihmisiä tiedon keruun lähteenä. Tutkija luottaa enemmän omiin havaintoihin ja keskusteluihin tutkittavan kanssa kuin mittausvälineillä hankittavaan tietoon. Tällöin suositaan metodeja jossa tutkittavien näkökulma pääsee esiin, kuten teemahaastattelu. (Hirsjärvi ym. 2013, 164.)

Tiedonkeruumenetelmänä tässä opinnäytetyössä käytin teemahaastattelua. Teemahaastattelussa haastattelun aihepiirit, teema-alueet, on etukäteen määriteltä. Menetelmästä puuttuu tarkka muoto ja järjestys. Ideana on, että kaikki etukäteen päätetyt teema-alueet käydään haastateltavien kanssa läpi, mutta niiden järjestys ja laajuus vaihtelevat. (Eskola & Vastamäki 2010, 28–29.)

Aineistonkeruuseen liittyy olennaisesti aineiston kattavuus. Teemahaastattelun avulla kerätty aineisto on yleensä runsas. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 135.) Kuitenkaan laadullisessa tutkimuksessa aineiston koolla ei ole välitöntä vaikutusta eikä merkitystä tutkimuksen onnistumiseen. Yksi tapa ratkaista aineiston riittävyys onkin puhua sen kylläytymisestä eli saturaatiosta. Saturaation ajatus on, että tietty määrä aineistoa riittää tuomaan esiin sen teoreettisen peruskuvion, mikä tutkimuskohteesta on mahdollista saada. (Eskola & Suoranta 1999, 62–63.) Usein se tarkoittaa, että aineistoa on riittävästi kun samat asiat alkavat kertaantua haastatteluissa (Hirsjärvi ym. 2013, 182). Omassa opinnäytetyössäni haastattelujen edetessä kertaantumista oli havaittavissa tietyissä haastattelukysymyksissä.

6.2 Teemahaastattelu

Laadullisessa tutkimuksessa on periaatteessa tärkeää, että henkilöt, joilta tietoa kerätään, tietävät tutkittavasta ilmiöstä mieluusti mahdollisimman paljon tai heillä on kokemusta asiasta. Tässä mielessä valinnan ei pidä olla satunnaista vaan harkittua ja tarkoitukseen sopivaa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 72–74.)

Tutkimuksen kohderyhmäksi valitsimme yhdessä työelämäohjaajan kanssa perhekerhon vanhemmat. Olin merimieskirkon harjoittelun aikana viikoittain perhekerhossa mukana, joten oli helppo pyytää haastatteluun juuri perhekerhon vanhempia. Ajattelin myös, että kohderyhmän on hyvä olla mahdollisimman yhtenäinen, opinnäytetyön luotattavuuden kannalta. Kerroin vanhemmille mahdollisuudesta osallistua opinnäytetyöhöni perhekerhojen yhteydessä. Laadin vanhemmille tiedotuskirjeen (LIITE 1), jossa kerroin opinnäytetyön tarkoituksesta ja mahdollisuudesta osallistua haastatteluun nimettömänä. Annoin vanhemmille tiedotuskirjeen perhekerhon yhteydessä. Painotin vanhemmille haastattelun vapaaehtoisuutta ja nimettömyyttä. Merimieskirkko tarjosi haastattelun ajaksi las-

tenhoito apua minkä turvin monikin haastattelu pääsi toteutumaan. Haastatteluun ilmoit-
tautui kolme haastateltavaa, kaksi äitiä ja yksi isä. Harkitsin neljättä haastattelua, mutta
aineistossa oli havaittavissa kylläntymistä joten en etsinyt enää neljättä haastateltavaa.

Haastattelumenetelmä oli puolistrukturoitu teemahaastattelu. Kaikki haastattelut olivat
yksilöhaastatteluja. Teemahaastattelussa on oleellista, että yksityiskohtaisten kysymys-
ten sijaan haastattelu etenee tiettyjen keskeisten teemojen varassa. Tämä vapauttaa pää-
osin haastattelun tutkijan näkökulmasta ja tuo tutkittavien äänen kuuluviin. Puolstruk-
turoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille samat mutta vastauksia ei ole sidottu
vastausvaihtoehtoihin, vaan haastateltavat voivat vastata omin sanoin. (Hirsjärvi &
Hurme 2008, 47–48.) Ennen haastatteluja haastattelukysymykset (LIITE 2) käytiin yh-
dessä läpi työelämäohjaajan kanssa. Opinnäytetyön työelämäohjaaja oli myös hyväksy-
nyt haastattelukysymykset ennen kuin lähdin keräämään aineistoa.

Haastattelut toteutettiin Brysselin merimieskirkon tiloissa maaliskuu- ja huhtikuun aikana
2015. Valmistauduin haastatteluihin valitsemalla asianmukaiset ja rauhalliset haastatte-
lutilat. Haastattelut suoritettiin kirkon ollessa kiinni, tällöin oli mahdollisimman rauhal-
lista ja vapaita tiloja oli myös saatavilla. Haastattelun aluksi kerroin vanhemmille opin-
näytetyön tarkoituksesta ja aineiston käsittelyn luottamuksellisuudesta. Haastattelut kes-
tivät noin puoli tuntia. Haastattelun lopuksi kiitin haastateltavia, kerroin mahdollisuu-
desta ottaa jälkikäteen yhteyttä asian tiimoilta ja kerroin opinnäytetyön valmistumisen
suunniteltua aikataulua.

6.3 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Tallennettu laadullinen aineisto on useimmiten tarkoituksenmukaista kirjoittaa puhtaak-
si sananasaisesti (Hirsjärvi ym. 2013, 222). Näin myös tein. Tarkistin vielä litteroidun
aineiston nauhalta, ennen lopullista nauhoitteiden hävittämistä. Litteroitua aineistoa tuli
yhteensä 28 sivua.

Laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmänä käytetään sisällönanalyysiä (Tuomi
& Sarajärvi 2009, 91). Tutkijan pyrkimyksenä on paljastaa odottamattomia seikkoja.
Näin ollen lähtökohtana ei ole teorian testaaminen vaan aineiston monitahoinen ja yksi-

tyiskohtainen tarkastelu. Sitä, mikä on tärkeää, ei määrää tutkija. (Hirsjärvi ym. 2013, 164.) Tämä ei poissulje, ettei tutkijalla olisi valmis hypoteesi eli oletamus. Aineiston avulla tutkija voi löytää uusia näkökulmia, ei pelkästään todentaa ennestään epäilemäänsä. (Eskola 2010, 181–186.)

Lähdin käymään litteroitua aineistoa läpi listaamalla alkuperäisilmaisuja tutkimuskysymysten avulla Alkuperäisilmaisuista muokkasin pelkistetyn ilmauksen. Aineiston klusteroinnissa eli ryhmittelyssä aineistosta koodatut alkuperäisilmaukset käydään läpi tarkasti ja aineistosta etsitään samankaltaisuuksia sekä eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä, Aineiston klusterointia seuraa aineiston abstrahointi, jossa erotetaan tutkimuksen kannalta olennainen tieto ja valikoidun tiedon perusteella muodostetaan teoreettisia käsitteitä. Abstrahointia jatketaan yhdistelemällä luokituksia niin kauan kuin se on aineiston sisällön näkökulmasta mahdollista. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110–111.) Aineiston alaluokista yhdistin yläluokat. Lopuksi yhdistin yläluokat ja sain kokoavan käsitteen.

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

7.1 Palveluiden arviointi

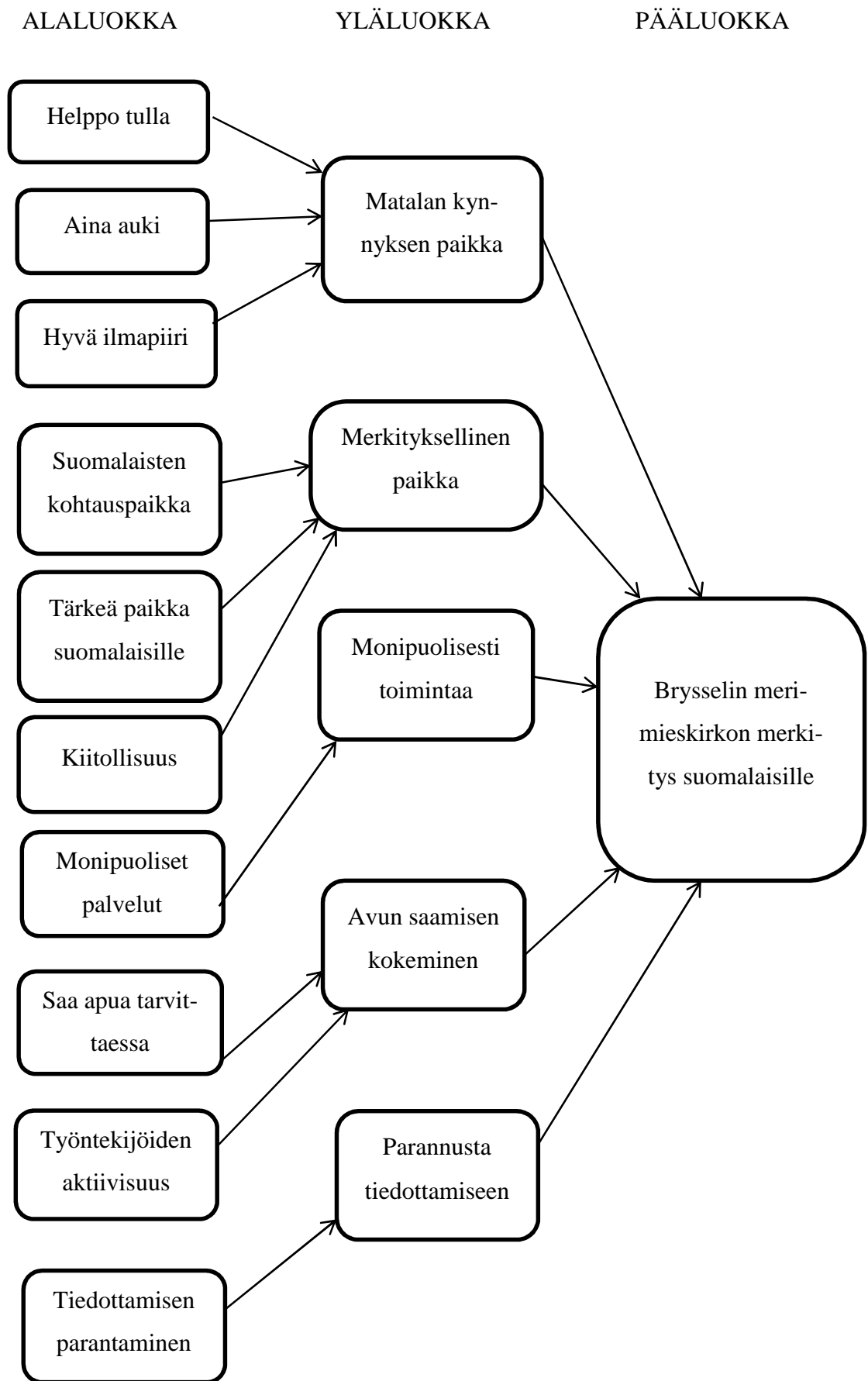
Vanhemmat olivat kokonaisuudestaan hyvin tyytyväisiä merimieskirkon toimintaan (KUVIO 1.). Vanhempien mukaan suomalaisille merimieskirkko on tärkeä paikka ja vastauksissa nousi vahvasti kiitollisuus merimieskirkon olemassaolosta. Merimieskirkkoa pidettiin matalan kynnyksen paikkana, johon on helppo tulla ja jossa on hyvä ilmapiiri. Aukioloaikoja pidettiin hyvinä. Eräs vastaaja kuvasi olevansa tottunut siihen, että merimieskirkossa on aina avoimet ovet. Palveluita pidettiin monipuolisena. Kaksi vanhempaa kokivat merimieskirkon paikkana, josta saa tukea ja apua tarvittaessa.

Sellainen suomalaisten kohtaupaikka. Hirveen lämminhenkinen ilmapiiri ja vastaanottavaa porukkaa. Heti kun tuli tänne, niin aah ihana kun on tällainen kotipesä, jossa on helppo käydä ja aina tuoksuu tutulle keittiössä ja aina löytyy samanhenkistä porukkaa.

Ihana kun on tällainen tuttu paikka. Sä voit tulla kysymään jos on tilanne päällä, että tarvis apua niin tuntuu, että täältä sitä ainakin saa.

Merimieskirkolta toivottiin parannusta tiedottamiseen. Erityisesti Brysselin merimieskirkon facebook sivuille toivottiin, että tapahtumista ja toiminnoista tiedotettaisiin useammin ja enemmän. Erään vanhemman mukaan lounaista oli hyvin tiedotettu ja viikonloppujen aukioloista.

Näistä kaikista tapahtumista ja näistä kerhoista, ja palveluista ja muista, niistä vois tiedottaa useammin. Kun facebookissa voi mennä ohi, että toisto kerran viikkoon tai kahteen ei oo ollenkaan pahitteeksi. Sitä mä ehkä tehostaisin.

KUVIO 1. Suomalaisien kokemuksia Brysselin merimieskirkon toiminnasta

Vanhemmat antoivat paljon palautetta erityisesti kaupan ja kahvilan toiminnasta sekä perhekerhosta. Kauppaa ja kahvilaa pidettiin tärkeänä kohtaamispaikkana. Erään vastaajan mukaan kauppa toimii tosi hyvin. Ruokaa keuhuttiin hyväksi, samoin kaupan valikoimaa. Kaupan hintoja pidettiin korkeina, mutta vastaajat myös ymmärsivät, että niin kuulu ollakin jotta toiminta olisi kannattavaa. Kritiikkiä tuli kahvilan tilanahtaudesta.

Kahvilan lohileivät on hyviä. Kahvi ja kaikki ruoka on hyvää.

Kaupasta sen verran, että hinnat ei oo kauhean kilpailukykyisiä ja ei voi välttämättä voi ollakaan. Se on ymmärrettävää.

Merimieskirkko vois tiedostaa arvonsa paremmin sitä kautta. siis suomalaisessa yhteisössä, ettei tarvi olla hinnoittelussa, että vaikka ihmiset aina valittaa että joku on kallista ja sitä ja tätä hinnoista, niin ihmiset kuitenkin tulee.

Perhekerhoon vanhemmat olivat hyvin tyytyväisiä. Ohjelmaan oltiin tyytyväisiä, etenkin siihen, että ohjelmaa ei ole liikaa. Kerhon lopussa on lauluhetki ja välillä pieni hartaus. Suomalaisia lauluja pidettiin hyvinä. Perhekerhon ajankohtiin oltiin tyytyväisiä, niin aamupäivän kuin iltapäivän ajankohtaan. Vanhemmat olivat tyytyväisiä perhekerhon hintaan. Kahden vanhemman mukaan kerhon hinta on jopa halpa. Kaksi vanhempaa toi esille, että perhekerhon kautta on tutustunut uusiin ihmisiin.

Toi perhekerho on hyvä siitä. Sen vahvuus on se, että siinä ei oo liikaa ohjelmaa. Että siinä ei oo mitään alkuleikkejä ja loppuleikkejä. Siinä on lauluja, ja lapset tykkäävät niistä. Siinä vapaalla olemisella säilytetään se matkan kynnyksen tuleminen. Et se on sen vahvuus.

Ei mua ainakaan haittaa maksaa kerhon käynneistä tai semmoista kun tietää, että se myös tukee tärkeää toimintaa.

7.2 Palveluiden kehittäminen

Toisena tutkimuskysymyksenä oli, mitä palveluja vanhemmat toivovat erityisesti aikuisille (KUVIO 2.). Yksi haastateltava ei itse kokenut tarvitsevansa mitään palveluja aikuisille tai perheille. Muut toivoivat pieniä tapahtumia aikuisille, johon on helppo tulla. Kursseja ei kaivattu, vaan kertaluonteisia tapahtumia erityisesti viikonloppuisin. Ruokaan liittyviä tapahtumia toivottiin, esimerkiksi grilli-iltaa ja karjalanpiirakka talkoita.

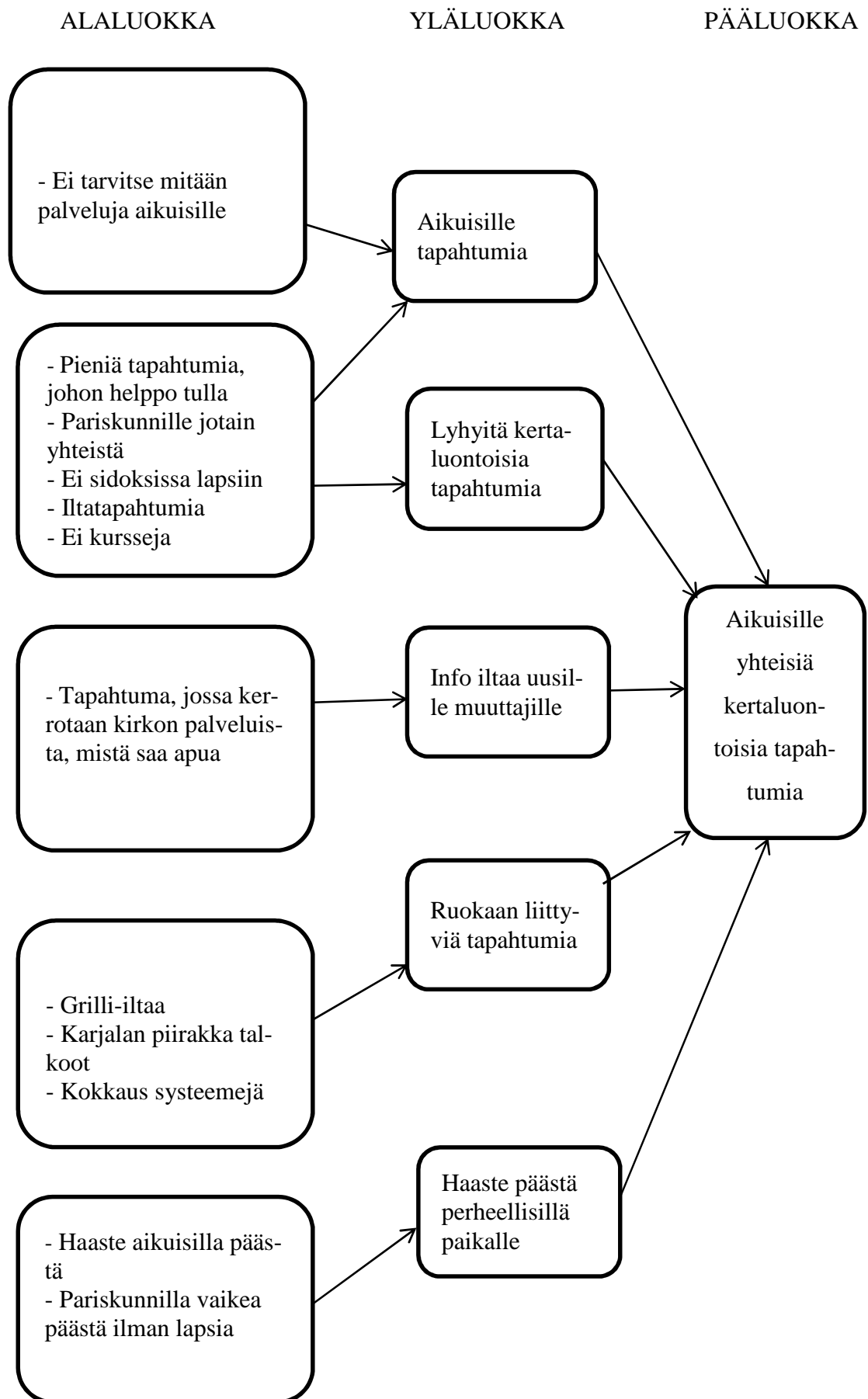

Täällä olis varmaan puitteet tehdä sellaista että olis vaikka tuolla kesällä terassilla joku porukalla vaikka grilli-iltaa tai semmosta tai jotain tiiätkö kokkaussysteemiä tai jotain semmoisia pieniä tapahtumia johon olis kuitenkin silleen helppo tulla, ne ei oo jokin kurssi tai semmoinen.

Kovasti toivottiin myös sellaista iltaa, jossa kerrottaisiin esimerkiksi mitä palveluja löytyy kirkolta, mistä saa arjen apua ja mistä löytää kaikki tarvittavat toimistot. Vanhemmat toivat kuitenkin esille, että erityisesti perheellisillä on haasteellista päästä mukaan ilman lapsia.

Jokin sellainen helppo, että mitä löytää kirkolta ja muutakin sellaista apua arkeen ja mistä löytää kaikki tarvittavat toimistot, mitä nyt liittyy ku tarvii asettuu maahan.

Jos olis jotakin missä olis lapsia niin kyllä huomaa, että täällä on aika vaikea lastenhoitokuvio koska monella ei oo lähisukua täällä. Ja monelle se tuntuu olevan sellainen spessi aihe, ettei edes jaksu yrittää niin ku tavallaan tietää ettei oikein saa välttämättä lapsia mihinkään.

KUVIO 2. Mitä palveluja Brysselin merimieskirkon asiakkaat toivovat aikuisille

Vanhemmat kertoivat myös palautetta perheille suunnattuihin palveluihin. Perheiden mielestä merimieskirkolla on hyviä palveluita perheille ja kerhotarjonta on hyvä. Kaksi vanhempaa toivoivat erilaisia retkiä perheille erityisesti viikonloppuisin. Toivottiin yhteistä puistoretkeä tai puistotapahtumaa. Toivottiin myös lasten lauluhetkeä kappeliin. Vanhemmat toivat myös esille, että koko perheen kanssa on haaste päästä viikolla tapahtumiin. Tapahtumien toivottiin sijoittuvan viikonlopulle.

7.3 Merimieskirkon kirkolliset palvelut

Kolmantena tutkimuskysymyksenä oli mitä kokemuksia asiakkailta on merimieskirkon kirkollisista toiminnoista? Kaksi vanhempaa ei ollut osallistunut merimieskirkon hengellisiin toimintoihin. Yksi vanhempi oli käynyt perhejumalanpalveluksessa. Vanhempien kokemukset kirkollisista palveluista olivat siis vähäisiä. Kaksi vanhempaa toivoivat merimieskirkon järjestävän raamattupiiriä sekä lasten laulutuoquioita kappelissa.

Haastatteluissa keskusteltiin vanhempien kanssa myös miten kirkollinen puoli näkyy merimieskirkossa? Kaikilla vanhemmilla oli kokemuksia perhekerhosta, jossa on lopuksi lauluhetki ja pieni hartaus. Vanhempien mukaan hengellinen puoli ei näy liikaa eikä häiritsevästi. Erään vanhemman mukaan hengellisen puolen pitääkin näkyä merimieskirkon toiminnassa. Aineistossa nousi esiin, että on hyvä, ettei joka asiassa ja puheessa näy hengellisyys, koska kaikki eivät ole uskonnollisia ihmisiä. Eräs haastateltava toi esiin, että merimieskirkkoon tullessa tiedostetaan, että ollaan tavallaan kirkossa vaikka se ei aktiivisesti näkyisikään.

Mun mielestä, no on kiva, että se ei joka asiassa ja puheessa näy tavallaan mutta se on myös hyvä kun on ihmisiä jotka ei oo kovin kirkollisia ihmisiä ja karttaakin semmoista hengellistä tai uskonnollista mutta musta se on kiva kun täällä on.

Lasten puolella se näkyy, että lauletaan lopussa jotain Jumalan kämmenellä lauluja ja muuta, että ei mun mielestä missään nimessä liikaa näy, että ei se.. jos Merimieskirkkoa miettii niin se uskontokin on siellä keskiössä mukana niin ei ainakaan liikaa näy. Varmasti sellainenkin ihminen tuntee ittens tervetulleeksi joka ei aina käy kirkossa ja näin. Se on, voin kuvitella, että se on sellaista tasapainoilua teiän toiminnassa sekin puoli.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

1. Vanhemmat olivat tyytyväisiä Brysselin merimieskirkon toimintaan.
2. Vanhemmat toivoivat aikuisille yhteisiä kertaluontoisia tapahtumia.
3. Vanhempien kokemukset kirkollisista palveluista olivat vähäisiä. Vanhempien mukaan hengellinen puoli ei näy liikaa eikä häiritsevästi Brysselin merimieskirkon toiminnassa.

9 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

9.1 Opinnäytetyön eettisyyden arviointia

Eettisten kysymysasettelujen tulee näkyä läpi koko opinnäytetyöprosessin. Niin aiheen ja metodin valintaan, työskentelyyn, julkistamiseen kuin soveltamiseenkin sisältyy eettisiä valintoja. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11–12.) Tärkeä näkökulma on myös, että tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa opinnäytetyön eettinen puoli (Tuomi & Sarajärvi 2009, 140–143).

Jokaiseen tutkimukseen osallistuvalla henkilöllä on oikeus saada riittävästi tietoa tutkimuksen sisällöstä ja tavoitteista (Lehtinen 2000, 48–49). Panostin kovasti tutkimuksesta tiedottamiseen. Kerroin perhekerhossa vanhemmille opinnäytetyön tarkoituksesta ja käytännön seikoista. Ennen haastatteluja tiedotin kirkolla oleville työntekijöille haastattelusta. Haastattelutilan oveen kiinnitin myös haastattelusta kertovan lapun. Näillä toimenpiteillä halusin, estää sen, että haastattelua ei häiritä sekä salassapito säilyisi. Jokaisen haastattelun aluksi kerroin tutkimuksen tarkoituksesta ja että tutkimukseen osallistutaan nimettömästi.

Aikuisten haastatteluun riittää lupa haastatteluun osallistavalta. Tämä oli iso ero lasten haastatteluun verrattuna aiemmassa opinnäytetyössäni (Keränen 2012), jossa tuli hakea lupia monelta eri taholta. Aikuisten haastattelu oli paljon yksinkertaisempaa ja vastauksia sai juuri niihin kysymyksiin mitä kysyinkin. Toisaalta oman kokemuksen perusteella, lasten haastattelut ovat yllättävämpiä ja vähemmän virallisia.

Opinnäytetyön prosessissa raportin kirjoittamisessa on muistettava eettinen ulottuvuus. Selvää on, että plagiointi on kiellettyä, ja lähdemerkintöihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota (Tuomi & Sarajärvi 2009, 125–133). Tutkija kantaa vastuun tutkittavien yksityisyyden suojasta ja hänen tehtävänsä on arvioida, mitkä asiat täytyy raportoida erityisen varovasti tunnistamisriskin vuoksi (Kuula 2006, 204). Tässä opinnäytetyössä haastattelin kolmea perhekerhon vanhempaa, kahta äitiä ja yhtä isää. Enempää tietoja en halunnut kertoa haastateltavista, juuri tunnistamisriskin takia.

Tutkijan tulisi harkita huolellisesti tutkimusaineistonsa säilyttämiseen liittyviä kysymyksiä. Aina ei ole välttämätöntä säilyttää koko tutkimusaineistoa sen jälkeen kun koko tutkimus on julkaistu. (Mäkinen 2006, 120.) Pysin säilyttämään aineistoa hyvin huolellisesti. Litteroituun aineistoon en kirjoittanut minkäänlaisia tunnistamistietoja haastatteluvastauksista. Haastattelujen nauhoitteet hävitin litteroimisen ja uudelleen tarkistuksen jälleen. En kokenut tarvetta säilyttää niitä kauempaa salassapidollisista syistä.

9.2 Opinnäytetyön luotettavuuden arviointia

Koska kaikessa tutkimustoiminnassa pyritään tietenkin välttämään virheitä, yksittäisessä tutkimuksessa on arvioitava tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on, että tutkija on tutkimuksen keskeinen tutkimusväline. Laadullisessa tutkimuksessa pääasiallinen luotettavuuden kriteeri onkin tutkija itse, ja näin ollen luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia. (Eskola & Suoranta 1999, 87.)

Mäkelä kiinnittää laadullisten aineistojen arvioinnissa huomiota seuraaviin seikkoihin: aineiston yhteiskunnalliseen merkittävyyteen ja riittävyteen, analyysin kattavuuteen, arvioitavuuteen ja toistettavuuteen (Eskola & Suoranta 1999, 215). Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö on laajuudelta sitä luokkaa, että tutkimuksen otanta on melko pieni. Tämä vaikuttaa luonnollisesti opinnäytetyön luotettavuuteen. Uskon, että tässä opinnäytetyössä kolme haastattelua oli hyvä määrä koska aineistossa esiintyi jo kylläntymistä.

Teoreettisella viitekehyksellä on merkittävä vaikutus, jotta aineistoa voidaan tulkita mahdollisimman todenmukaisesti (Eronen & Hämäläinen 2009). Olen pyrkinyt, että tämän opinnäytetyön teoreettisella viitekehyksellä olisi selkeä yhteys tutkimuskysymyksiin ja tuloksiin.

Opinnäytetyön tarkastelussa on olennaista tulosten luotettavuus, jota tarkastellaan toteutetun opinnäytetyön prosessin näkökulmasta (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 12). Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuutta kohentaa tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta. Tarkkuus koskee tutkimuksen kaikkia vaiheita. (Hirsjärvi ym. 2013, 232–233.) Olen pyrkinyt tässä opinnäytetyössä raportoimaan mahdollisimman tarkasti

eri työvaiheet, niin tutkimusmenetelmän valinnasta aineiston keruuseen sekä tutkimustuloksiin.

10 POHDINTA

10.1. Tulosten tarkastelua

Merimieskirkon aikuissosiaalityön asiakkaat eli tässä tapauksessa perhekerhon vanhemmat, olivat kokonaisuudessaan hyvin tyytyväisiä merimieskirkon palveluihin. Mielestäni tärkein syy suosiolle on juuri merimieskirkon matalan kynnyksen palvelut. Kauppaan ja kahvilaan on helppo tulla. Tunnelmalla on myös suuri merkitys. Omasta kokemuksesta ja tulosten perusteella, merimieskirkossa on lämmin ja välitön tunnelma. Tunnelmaan vaikuttaa paljon työntekijöiden panos, niin vapaaehtoisten kuin varsinaisen henkilökunnan. Kukin saa tulla merimieskirkkoon omana itsenään. Vanhemmat nostivat esiin myös avun saamisen kokemuksen. On todella tärkeää, että merimieskirkko koetaan turvallisena paikkana.

Merimieskirkolta toivottiin parannusta tiedottamiseen. Erityisesti Brysselin merimieskirkon facebook -sivuille toivottiin, että tapahtumista ja toiminnoista tiedotettaisiin useammin ja enemmän. Kotisivut ja facebook sivut ovat todella tärkeät tiedottamisen kanavat suomalaisille Belgiassa.

Vanhemmat toivoivat yhteisiä pieniä tapahtumia aikuisille, johon on helppo tulla. Kurseja ei kaivattu, koska monet vanhemmat kokivat että perheellisillä on haastavaa päästä paikalle. Haastattelusta nousi hieno idea uusien muuttajien infoillasta. Illan aikana kerrottaisiin mitä palveluja löytää kirkosta ja mistä saa apua arjen ongelmiin. Uuteen maahan muuttaminen nostattaa monenlaisia tunteita, infossa voitaisiin esimerkiksi läpi käydä myös sopeutumiskriisin eri vaiheet. Tällainen infoilta voitaisiin järjestää kerran vuodessa tai puolivuositain. Uskon, että tällainen ilta hyödyntäisi myös vanhojakin asiakkaita.

Niin kauan kuin merimieskirkko on ollut olemassa, on aina ollut pohdintaa maallisen ja hengellisen toiminnan tasapainosta. Siksi otin sen myös yhdeksi tutkimuskysymykseksi ja halusin kysyä vanhemmilta kuinka he näkevät merimieskirkon kirkolliset palvelut ja hengellisen puolen. Eniten vanhemmilla oli kokemuksia perhekerhojen loppulauluista ja hartauksista. Vanhemmat kokivat, että siihen ne sopivatkin. Vanhempien mukaan, hen-

gellinen puoli ei näy liikaa eikä häiritsevästi. Vanhemmat toivat esille, että merimieskirkossa sellainenkin ihminen kokee olonsa tervetulleeksi joka ei muuten käy kirkossa. Ehkä se on juuri sitä arjen pyhyyttä. Ihmiset otetaan vastaan sellaisina kun he ovat. Ihmisiä kohdataan arjessa ja arkisissa paikoissa. Joskus se pyhä paikka voi olla esimerkiksi kahvilassa, kirjastossa tai laivassa.

Kun puhutaan merimieskirkosta, niin on pakko puhua myös rahasta. Se vaikuttaa joka päivä merimieskirkon työn taustalla. Varainhankintaa on pakko miettiä, jotta toiminta voisi jatkua. Sen takia se näkyy myös läpi tässä opinnäytetyössä. Merimieskirkko on aikuissosiaalityön järjestölähtöinen auttamisen kentällä tärkeässä asemassa. Tästä kertoo RAY:n tunnustus tärkeästä työstä. Merimieskirkko on kulkenut pitkän historian, ja se on joutunut mukautumaan ja muuttumaan maailman mukana. Koen, että merimieskirkon perusajatus: vieraanvaraisuus, kohtaaminen, läsnäolo, kristillinen identiteetti, merellinen henki ja avoimuus, näkyvät edelleen merimieskirkon toiminnassa tänäkin päivänä.

Uskon ja toivon, että tämä opinnäytetyö antaa merimieskirkolle konkreettista tietoa toiminnan kehittämiseen. Jatkotutkimusaiheeksi opinnäytetyön pohjalta esitän kattavampaa tutkimusta miten merimieskirkon hengellisyys näyttäytyy asiakkaille. Tämä on aihe, josta olisi mielenkiintoista kuulla enemmän kokemuksia.

10.2 Opinnäytetyön suhde aiempiin tutkimuksiin

Liisa Lampela-Kivistö on tutkinut, puolisonsa työn vuoksi tilapäisesti Benelux-maihin muuttaneita suomalaisia naisia, jotka ovat muuton seurauksena jääneet kotiäideiksi (Lampela-Kivistö 2005, 77–78). Lampela-Kivistön mukaan merimieskirkko on aina ollut matkalaisille Suomi-keidas ja niin siitä on tullut myös sekä Belgiassa ja Hollannissa suomalaista luterilaisuutta edustava ja suomalaista kulttuuria ja kieltä siirtolaisten keskuudessa ylläpitävä suomalainen merimieskirkko. Sen kautta myös ekspatriaatit (ulkomaantyöntekijä) pääsevät osallisiksi siellä olevasta suomalaissiirtolaisten yhteisöstä, johon kuulumisen he kokivat tukevan merkittävästi heidän suomalaista identiteettiään. (Lampela-Kivistö 2005, 117.) Tämän opinnäytetyön tuloksissa nousi esiin, kuinka merimieskirkko on tärkeä paikka suomalaisille ja vastauksissa nousi vahvasti kiitollisuus merimieskirkon olemassaolosta.

Lampela-Kivistön tutkimuksessa (Lampela-Kivistö 2005, 118–119) nousi esiin, että kotona yksin asuvien lastensa kanssa työskenteleville kotiäideille kirkko tarjoaa myös sosiaalista ja henkistä tukea, jolla on merkitystä haastateltujen sopeutumisessa kotiäidin rooliin. Tärkein näistä tuen muodoista on äiti-lapsipiiri, joissa haastatelluille tarjoutui mahdollisuus tavata toisia samassa elämäntilanteessa olevia suomalaisia äitejä ja jakaa kokemuksiaan sekä tukea toinen toisistaan. (Lampela-Kivistö 2005, 118–119.) Tässä opinnäytetyössä haastateltavat toivat myös esiin, kuinka ovat perhekerhon kautta tutustuneet uusiin ihmisiin.

Hanna Rautio & Elina Vento ovat opinnäytetyössään tutkineet Belgian suomalaisen Merimieskirkon perhekerhon vanhempien kokemuksia ja kehittämisideoita perhekerhotoiminnasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa Belgian suomalaisen Merimieskirkon Brysselin toimipisteessä perhekerhossa käyvien vanhempien mielipiteitä perhekerhotoiminnasta sekä selvittää kerhotoiminnan mahdollisia kehittämiskohteita. Tutkimuksen mukaan vanhemmat olivat tyytyväisiä perhekerhon tämänhetkiseen tilanteeseen eivätkä kokeneet suurta tarvetta kehittää perhekerhon toimintaa. (Rautio & Vento 2010.) Tämän opinnäytetyön haastatteluissa vanhemmat antoivat myös palautetta perhekerhosta, vaikka en erityisesti perhekerhon toimintaa tutkinutkaan. Tämän opinnäytetyön tulokset olivat samansuuntaisia. Kokonaisuudessaan perhekerhoon vanhemmat olivat hyvin tyytyväisiä. Ohjelmaan oltiin tyytyväisiä, eikä vastauksissa tullut ilmi, että perhekerhoa tulisi muuttaa suuntaan tai toiseen.

LÄHTEET

- Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. a. Tietoa kirkosta. Viitattu 9.9.2015.
<http://belgia.merimieskirkko.fi/esittely>
- Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. b Messut ja hartaudet. Viitattu 8.9.2015. <http://belgia.merimieskirkko.fi/56-messut-ja-hartaudet>
- Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. c. Sosiaalityö. Viitattu 8.9.2015.
<http://belgia.merimieskirkko.fi/53-sosiaalityo>
- Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. d. Aikuiset. Viitattu 8.9.2015.
<http://belgia.merimieskirkko.fi/34-aikuiset>.
- Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. e. Au pairit ja nuoret aikuiset. Viitattu 8.9.2015. <http://belgia.merimieskirkko.fi/73-au-pairit-ja-nuoret-aikuiset>
- Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. f. Lapset ja perheet. Viitattu 8.9.2015. <http://belgia.merimieskirkko.fi/33-lapset-ja-perheet>.
- Benelux-maiden suomalainen merimieskirkko i.a. g. Kirkolliset toimitukset. Viitattu 8.9.2015. <http://belgia.merimieskirkko.fi/58-kirkolliset-toimitukset>
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä: opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. 5. uudistettu laitos. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja, C Katsauksia ja aineistoja 17. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, 11–12.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2012. Toista korkeakoulututkintoa suorittavan opiskelijan aikaisemman opinnäytetyön hyödyntäminen uudessa tutkinnossa. Tuloste tekijän hallussa.
- Eronen, Elina & Hämäläinen, Liisi 2009. Lastensuojelun lyhytaikainen perhehoito – Biologisten vanhempien kokemuksia Pelastakaa Lapset ry:n kehittämiss-hankeesta ja lapsitutkimuksen haasteita. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Sosiaaliala. Opinnäytetyö. Viitattu 9.9.2015.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/17843/jamk_1237813073_1.pdf?sequence=2
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 3 painos. Tampere: Vastapaino, 62–215.
- Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana 2010. Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. Teoksessa Juhani Aaltola, Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin. I, Me-

- todin valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalle. 3. uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 24–42.
- Eskola, Jari 2010. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat, laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin. II, Näkökulmia aloittelevalla tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 3. uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 179–203.
- Hanhirona, Marjaana & Aalto, Kirsti 2009. Ihmisen hengelliset tarpeet. Teoksessa Kirsti Aalto & Raili Gothoni (toim.) Ihmisen lähellä: hengellisyys hoitotyössä. Helsinki: Kirjapaja, 12.
- Helin, Matti; Hillamo, Heikki & Jokela, Ulla 2010. Johdanto. Diakoniatyö: asiakkaan palveluksessa. Helsinki: Edita, 7.
- Helosvuori, Riitta 2012. Vaikuttava diakonia. Teoksessa Raili Gothóni, Riitta Helosvuori, Kalle Kuusimäki & Karoliina Puuska (toim.) Kantakaa toistenne kuormia: diakoniatyön perusteet ja käytäntö. Helsinki: Kirjapaja, 165–189.
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2008. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press, 47–135.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2013. Tutki ja kirjoita. 15.–17. painos. Helsinki: Tammi, 161–233.
- Juhila, Kirsi 2008. Aikuisten parissa tehtävän sosiaalityön areenat. Teoksessa Arja Jokinen & Kirsi Juhila (toim.) Sosiaalityö aikuisten parissa. Tampere: Vastapaino, 14–47.
- Kalliala, Kaarlo 1995. Muukalaisuuden aika. Helsinki: Suomen merimieskirkko, 10–45.
- Kananoja, Aulikki; Lähteinen, Martti & Marjamäki, Pirjo 2011. Sosiaalityön käsikirja. 3. uudistettu. laitos. Helsinki: Tietosanoma, 152–211.
- Karjalainen, Jarmo 2015. Benelux-merimieskirkon johtaja. Brysselin merimieskirkko. Bryssel. Henkilökohtainen tiedonanto 10.2.2015, 23.2.2105.
- Karjalainen, Jarmo 2015. Merimieskirkon sosiaalityö ulkomailla. Toimintasuunnitelma 2015. Suomen merimieskirkko ry. Tuloste tekijän hallussa.
- Keränen, Teija 2012. Lasten näkemyksiä aikuisuudesta. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Oulun toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/39562/Oulu_Keranen_2012.pdf?sequence=1

- Kotila, Heikki 2003. Pyhä tila. Teoksessa Seppo Häyrynen, Heikki Kotila & Osmo Vatanen (toim.) *Spiritualiteetin käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja, 331–336.
- Kuula, Arja 2006. *Tutkimusetiikka: aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Tampere: Vastapaino, 204.
- Kverndal, Roald 1986. *Seamen's missions: their origin and early growth: a contribution to the history of the Church Maritime*. Studies series / Egede Institute for Missionary Study and Research 14. Pasasena, California: William Carey Library, 529.
- Lampela-Kivistö, Liisa 2005. Puolisopestillä Benelux-maahan. Teoksessa Eila Helander (toim.) *Matkalla maailmankansalaiseksi: kirkon ulkosuomalaistyö 2000-luvun alussa*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 93. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 77–119.
- Latvus, Kari 2014. *Matkan ja muutoksen kirkko*. Helsinki: Suomen Merimieskirkko, 81–113.
- Leemann, Lars & Hämäläinen, Riitta-Maija 2015. *Matalan kynnyksen palvelut*. Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke Sokra. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 20.10.2015.
https://www.thl.fi/documents/10531/1787240/Tietopaketti_Matalan_Kynnyksen_Palvelut.pdf/8bc8490c-c2e2-4ad5-ada8-0ce8df65435e
- Lehtinen, Anja-Riitta 2000. *Lasten kesken: Lapset toimijoina päiväkodissa*. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Väitöstutkimus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 48–49.
- Lempiäinen, Pentti 2000. *Nuortuu vanhetessaan: merimieskirkot muutosten puhureissa*. Helsinki: Suomen merimieskirkko, 122.
- Lännenpää-De La Cruz, Piia 2014. Johtava sosiaalikirjuri, Brysselin merimieskirkko. Bryssel. Sähköpostiviesti 10.10. Vastaanottaja Teija Keränen. Tuloste tekijän hallussa.
- Lännenpää-De La Cruz, Piia 2015. Johtava sosiaalikirjuri, Brysselin merimieskirkko. Bryssel. Henkilökohtainen tiedonanto 5.2.2015, 10.2.2015.
- Mäkinen, Olli 2006. *Tutkimusetiikan ABC*. Helsinki: Tammi, 120.
- Mäntysaari, Mikko 2006. Syrjiikö sosiaalityö? Teoksessa Tuula Helne & Markku Laatu (toim.) *Vääryyskirja*. Helsinki: Kelan tutkimusosasto, 115–132.
- Nummela, Tuija 2011. *Asiakkaan asema ja oikeuksien toteutuminen aikuissosiaalityössä*. Itä-Suomen Yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiede-

- kunta. Väitöskirjatutkimus. Publications of the University of Eastern Finland. Dissertations in Social Sciences and Business Studies 17. Kuopio: Itä-Suomen yliopisto, 23.
- Rautio, Hanna & Vento, Elina 2010. Hei, leikitään yhdessä - Belgian suomalaisen Merimieskirkon perhekerhon vanhempien kokemuksia ja kehittämisideoita perhekerhotoiminnasta. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Diak itä, Pieksämäki. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 9.9.2015. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/13948/Rautio_Hanna_Vento_Elina.pdf?sequence=1
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. a. Suomen suurin hiippakunta on ulkomailla. Viitattu 20.10.2015. http://evl.fi/ulkosuomalaiset/evl_ContentF3D9D-3
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. b. Sielunhoito. Viitattu 20.10.2015. <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content474A15>
- Suomen merimieskirkko 2014. Vuosikertomus 2014. Viitattu 9.9.2015. http://www.merimieskirkko.fi/liitteet/79/0/suomen_merimieskirkko_vuosikertomus_2014_valmis.pdf
- Suomen merimieskirkko 2015 a. Antwerpenin kiinteistö myyntiin. Viitattu 3.9.2015. <http://www.merimieskirkko.fi/341-antwerpenin-kiinteisto-myyntiin>
- Suomen merimieskirkko 2015 b. RAY:n Vaikuttavaa! -palkinto Merimieskirkolle. Viitattu 8.9.2015. <http://www.merimieskirkko.fi/333-ray-n-vaikuttavaa-palkinto-merimieskirkolle>
- Suomen merimieskirkko i.a. a. Yleisinfo. Viitattu 17.2.2015. <http://www.merimieskirkko.fi/1-yleisinfo>
- Suomen merimieskirkko i.a. b. Työ ulkomailla. Viitattu 8.9.2015. <http://www.merimieskirkko.fi/16-tyo-ulkomailla>
- Suomen merimieskirkko i.a. c. Seurakuntapalvelu. Viitattu 8.9.2015. <http://www.merimieskirkko.fi/32-seurakuntapalvelu>
- Suomen merimieskirkko ry käsikirja 2012. 7. uudistettu laitos. Suomen merimieskirkko ry.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6. uudistettu laitos. Helsinki: Tammi, 72–111.
- Törmä, Sinikka 2009. Matala kynnyks – pelkkä retorinen lupaus? Janus - sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti 17 (2), 164–169.

Valomerkki 2015. Merimieskirkko on kuin pala kotimaata. Viitattu 3.9.2015.

<http://www.valomerkki.fi/aiheet/elama/merimieskirkko-on-kuin-pala-kotimaata-2>

LIITTEET

LIITE 1: Tiedotuskirje

Hei vanhemmat,

Opiskelen Diakonia-ammattikorkeakoulun Oulun yksikössä, diakonin pätevyyttä. Olen Brysselin merimieskirkossa aikuissosiaalityön harjoittelussa helmi-, maalisk- ja huhtikuun. Tänä aikana kerään aineistoa opinnäytetyöhöni. Tarkoituksena on kartoittaa merimieskirkon aikuissosiaalityötä, mitä se voisi olla ja kuinka sitä tulisi kehittää sekä minkälaisia hengellistä toimintaa merimieskirkolta kaivattaisiin.

Aineisto olisi tarkoitus kerätä haastattelemalla merimieskirkon kävijöitä, erityisesti teitä perhekerhon vanhempia. Haastattelu olisi yksilöhaastattelu ja keskustelu tyyppinen. Tämä on oiva tilaisuus myös antaa palautetta merimieskirkon toiminnasta, ja olla sitä kautta mukana kehittämässä toimintaa.

Haastattelut voidaan toteuttaa merimieskirkon tiloissa tai voin tulla haastattelemaan teidän kotinne. Haastattelun ajankohta voi olla arkena tai viikonloppuna, tarvittaessa vaikka lapsen päiväuni aikaan. Pääasia, että saadaan rauhallinen ja kiireetön teille sopiva aika. Haastattelut tallennetaan nauhurille. Haastatteluun olisi hyvä varata aikaa noin tunti. Haastatteluun osallistutte nimettömänä. Kaikissa tutkimuksen vaiheissa noudatetaan ehdotonta vaitiolovelvollisuutta. Haastattelumateriaalia käsittelen ainoastaan minä, tutkimuksen tekijä. Opinnäytetyö tulee valmistumaan syksyn 2015 aikana, minkä jälkeen kaikki haastattelumateriaali hävitetään.

Jos heräsi kysymyksiä, ottakaa rohkeasti yhteyttä! Voitte ilmoittautua haastatteluun suoraan minulle, soittamalla/tekstiviestillä tai sähköpostilla. Kiitos paljon jo etukäteen!

Terveisin,

Diakoni opiskelija Teija Keränen,

Teija.Keranen@student.diak.fi, puh. ** *** **

LIITE 2: Haastattelukysymykset

1 TAUSTAA

Kuinka kauan olette asuneet Belgiassa?

Oletteko muuttaneet pysyvästi maahan vai väliaikainen muutto?

Oletteko töissä vai kotona?

Johdanto kysymys: Miten kuvailisitte merimieskirkkoa?

2 MERIMIESKIRKON ASIAKKUUS

Mistä saitte tietää merimieskirkosta? (internet, tutuilta)

Mitä palveluja käytätte merimieskirkolla?

ryhmät?

kahvila/kauppa?

sauna?

kirjasto?

tapahtumat, retket?

hengellinen toiminta?

3 NYKYISTEN PALVELUJEN ARVIOINTI

Mitä mieltä olette palveluista joita käytätte merimieskirkossa?

Hyvää/huonoa?

Onko palveluiden ajankohta sopiva?

Hinta?

4 MITÄ PALVELUJA TOIVOTTAISIIN?

Mitä palveluja/ryhmiä toivoisitte merimieskirkolta?

Kaipaatteko ryhmiä erityisesti perheille/pareille?

Ryhmiä naisille/miehille?

Kaipaatteko merimieskirkolta enemmän tapahtumia/retkiä?

Mihin aikaan?

Mihin hintaan?

Mitä tukea tarvitsisitte merimieskirkolta omaan elämäänne ja perheenne elämään?

Konkreettisia ehdotuksia?

5 HENGELLISET TOIMINNOT

Johdanto kysymys: Millä tavalla kirkollinen puoli näkyy merimieskirkossa?

Osallistutteko kirkon hengellisiin toimintoihin?

Onko kokemusta kirkollisista toimituksista (kaste, häät yms.)

Minkälaisia hengellisistä toimintaa ja tukea tarvitsisitte merimieskirkolta?

Eroaako mielestänne kirkon toiminta Suomessa ja täällä?